

Geluids- en beeldopnames door cliënten

Bij Blijf Groep is de hoofdregel dat een cliënt in principe geluidopnames mag maken. Voor beeldopnames geldt dat dit alléén met toestemming mag van de mensen die gefilmd worden. Hier gaan we er van uit dat het de medewerker van Blijf Groep is, maar dit kan ook een andere cliënt of ketenpartner zijn.

We gaan bij het opnemen van de gesprekken uit van de spelregels van de Nationale Ombudsman¹.

Afspraken Blijf Groep m.b.t. geluid- en beeldopnames:

1. Een cliënt mag een gesprek opnemen voor privégebruik. Dit hoeft niet vooraf gemeld te worden, maar het komt de verstandhouding met alle deelnemers ten goede als dit wel gebeurt.
2. Indien een medewerker een geluidsoptname wil maken, dan vraagt deze eerst toestemming aan cliënt. Ook al is het niet strafbaar om heimelijk gesprekken waaraan wordt deelgenomen op te nemen, toch vinden we dat cliënten erop mogen vertrouwen dat de hulpverleners de gesprekken niet zonder toestemming opnemen.
3. Open communicatie kan een geheime opname voorkomen. Informatie hierover is opgenomen in de huisregels welke worden verstrekt aan cliënten.
4. Het uitgangspunt is dat een opname ondersteunend kan zijn. Cliënt kan het gesprek nog eens rustig naluisteren.
5. Bespreek eventuele zorgen.
6. Openbaar maken of aan derden verstrekken mag alleen met toestemming van Blijf Groep.
7. Openbaarmaking is niet voldoende om de overeenkomst hulpverlening met verblijfeenzijdig op te zeggen.
8. Opnames van consulten met kinderen en meerderjarige wilsonbekwamen vragen extra aandacht.
9. De cliënt verstrekt aan de medewerker van Blijf Groep een kopie van de opname als deze dat wenst (of vice versa als Blijf Groep de opname maakt).
10. Voor beeldopnames gelden andere regels dan voor geluidsoptnames. Hoofdregel is dat beeldopnamen alleen mogen met nadrukkelijke toestemming van degene waar de beeldopname van wordt gemaakt.

¹ <https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Rapport%202014-166%20Spelregels%20geluidsoptnamen%20%28printversie%29.pdf>

Regels rondom filmen en fotograferen

1. De wet: het portretrecht

- De medewerker van Blijf Groep mag het maken beeldopnamen zowel op kantoor als in de thuissituatie altijd weigeren op grond van het portretrecht. De beeldopnamen mogen dan niet worden gemaakt.
Als de beeldopnamen niet zijn aangekondigd, is de maker strafbaar (art. 139f Wetboek van Strafrecht). Dat is bij geluidsopnamen niet het geval. Er is dan dus zowel sprake van schending van art. 139f WvSr als schending van het portretrecht zoals vastgelegd in de Auteurswet.
- In het algemeen geldt dat filmen en fotograferen op de openbare weg en in de openbare ruimte mag, omdat dat valt onder de zogeheten 'vrijheid van informatiegaring', beter bekend als de vrijheid van meningsuiting. Dit is anders als iemand gebruik maakt van een aangebrachte vaste camera.
- Een foto of film van een persoon mag niet zomaar worden gepubliceerd (op bijvoorbeeld het internet) als de betreffende persoon een redelijk belang tegen publicatie heeft. Wanneer een persoon die op straat wordt gefilmd of gefotografeerd een redelijk belang tegen publicatie heeft, is niet eenvoudig te zeggen, aangezien hier de nodige juridische discussies over zijn.

2. Beslissing op verzoek

De medewerker besluit of hij het maken van beeldopnamen wel of niet toestaat en bespreekt dit met collega's en desgewenst met de manager.

3. Afspraken

Als het maken van beeldopnamen wordt toegestaan, maakt de medewerker afspraken met de cliënt onder welke voorwaarden de beeldopnamen worden gemaakt, waardoor de vertrouwelijkheid blijft gewaarborgd. De afspraken zien in ieder geval op het niet mogen knippen en plakken in de beeldopnamen, het niet mogen verstrekken van de beeldopnamen aan derden en het niet openbaar mogen maken zonder toestemming van de andere partij. In dit gesprek en de daaruit voortvloeiende afspraken komt in ieder geval ook aan de orde wat al dan niet de rol van de beeldopname in het verdere (besluitvormings)proces zal zijn. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd en door beide partijen ondertekend.

4. Kopie opname

De cliënt verstrekt aan Blijf Groep een kopie van de opname. Op deze wijze beschikken beide partijen over dezelfde informatie.

5. Knippen en plakken

Knippen en plakken in een beeldopname of op andere wijze bewerken is niet toegestaan.

6. Openbaarmaking

Openbaarmaking mag niet zonder schriftelijke toestemming van de geportretteerde.